Cymraeg Mewn Ymarfer Proffesiynol 1
ECAD4020
2024-25

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

Darlith 15:
Cynllunio gwers iaith
6.2.2025

Peniarth .cymru
RHAGOR iaith
CANOLFAN GWASANAETHAU CYMRAEG
WELSH LANGUAGE SERVICES CENTRE

n.evans@pcydds.ac.uk

Heddiw, byddwn ni'n:

- trafod gwers iaith mewn Dosbarth Cyfnod Sylfaen;
- ystyried beth oedd cynnwys y wers enghreifftiol;
- cynllunio gwers.

Mae hi'n amser cofrestru …

Mae hi'n amser adolygu …

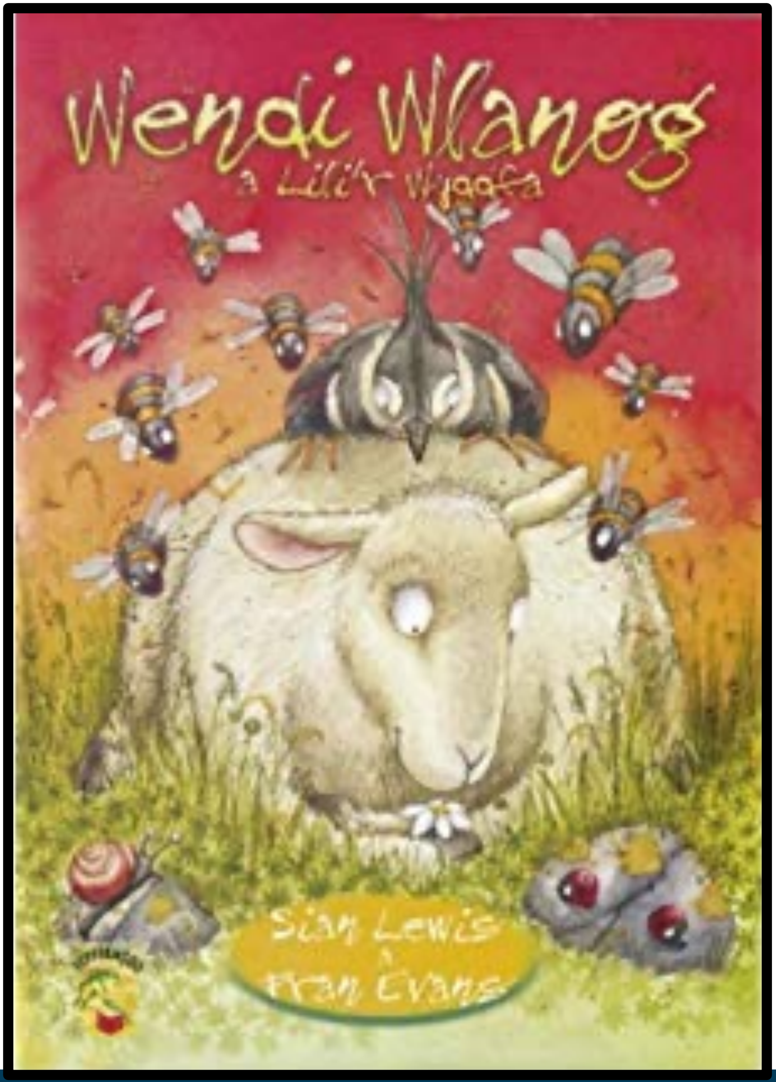

Edrychwch yn ofalus ar y llun.
Faint o eiriau fedrwch chi eu hysgrifennu mewn munud?

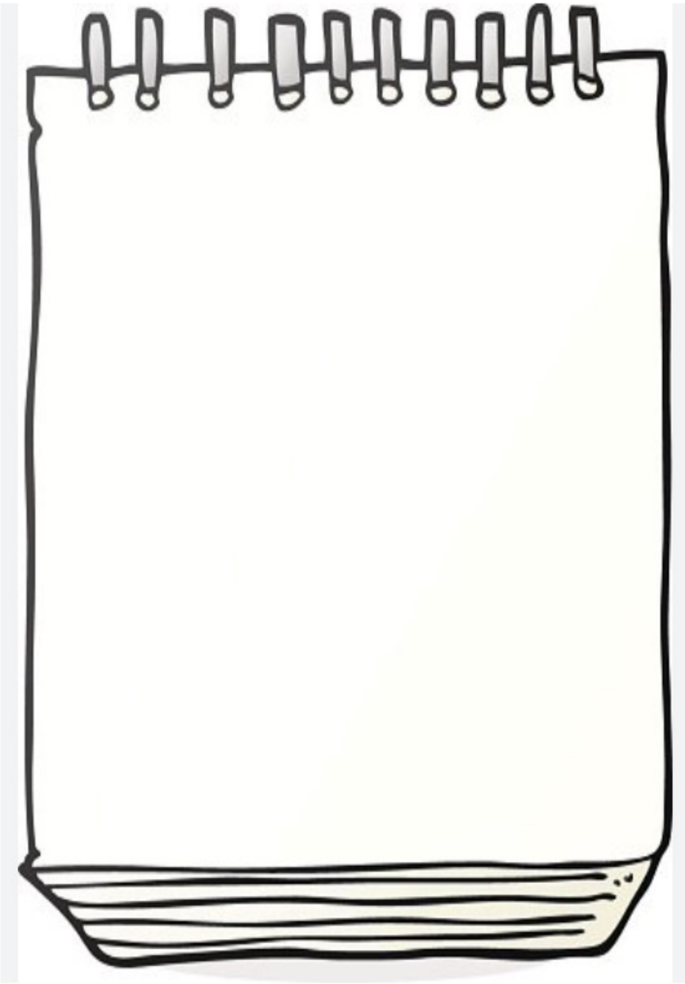

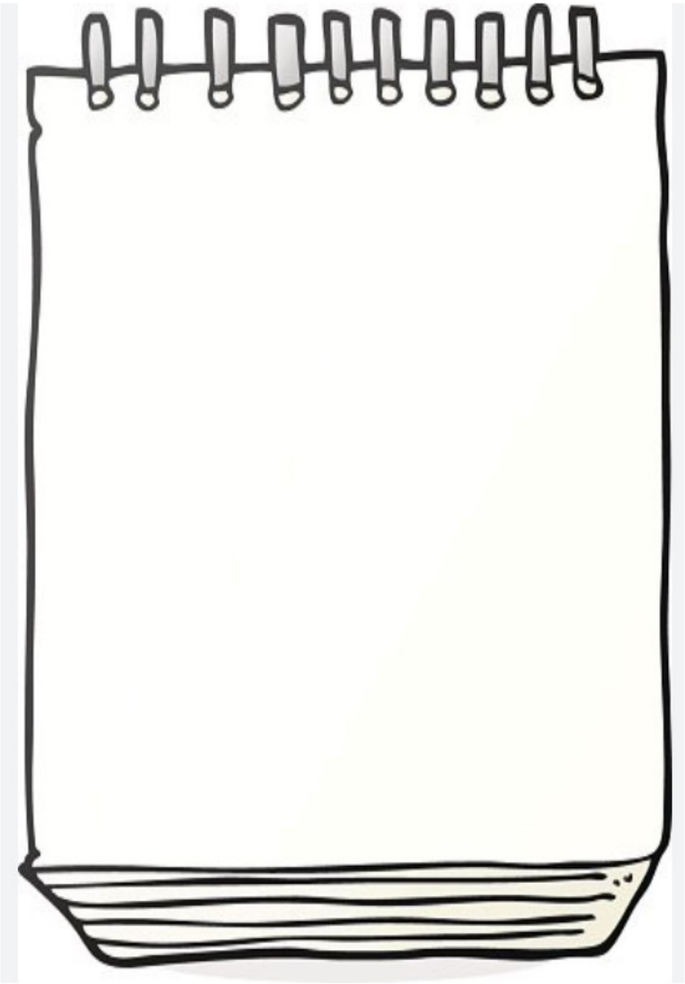

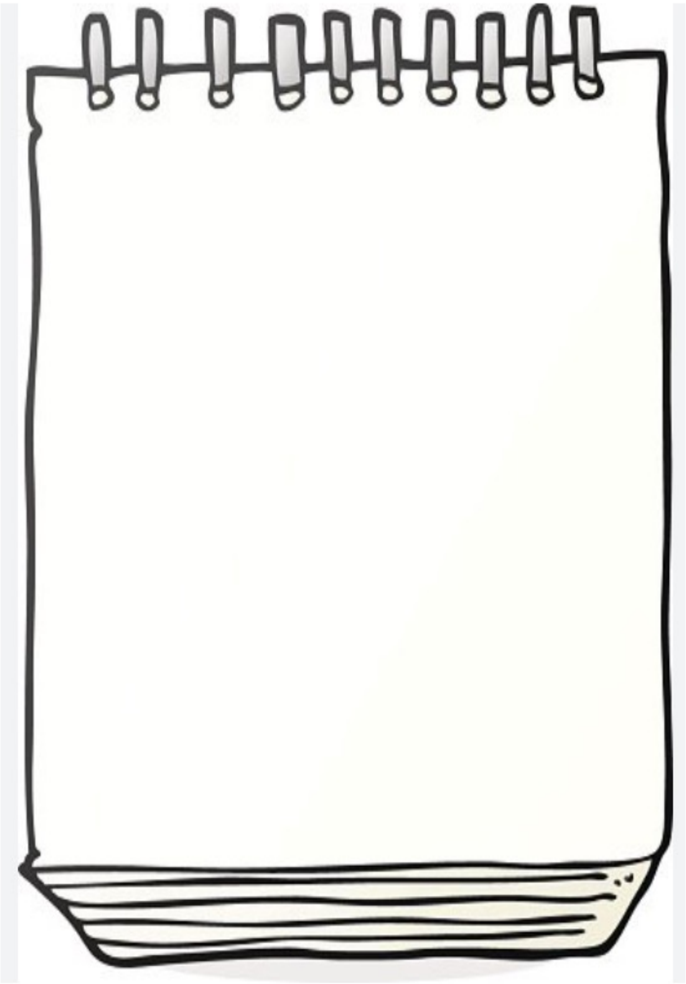

Dyma un da …

Dydd Llun, 25ain o Ionawr

Wel, dyna beth oedd diwrnod prysur. Codais am saith o'r gloch. Agorais y llenni a gwelais fod pob man wedi rhewi'n gorn. Bwytais fy mrecwast yn gyflym er mwyn cael mynd i siopa.

Yn gyntaf, es i'r siop fwyd. Prynais wyau, menyn, blawd a jeli. Gwibiais adref fel trên. Wedyn, coginiais gacen penblwydd siap Cyw. Gobeithio bydd Nel yn ei hoffi. Yna, toddais y jeli coch a'i roi yn yr oergell. Nesaf, lapiais yr anrheg cyn mynd i nôl Nel o'r Cylch Meithrin.

Ar ôl swper, roedd hi'n amser gwely. Diolch byth!

Rydw i'n disgwyl ymlaen at yfory.

Dyma un da …

Pa fath o destun ydy hwn?

Sut wyddoch chi hyn?

Pryd gafodd y testun ei ysgrifennu?

Dydd Llun, 25ain o Ionawr

Wel, dyna beth oedd diwrnod prysur. Codais am saith o'r gloch. Agorais y llenni a gwelais fod pob man wedi rhewi'n gorn. Bwytais fy mrecwast yn gyflym er mwyn cael mynd i siopa.

Yn gyntaf, es i'r siop fwyd. Prynais wyau, menyn, blawd a jeli. Gwibiais adref fel trên. Wedyn, coginiais gacen penblwydd siap Cyw. Gobeithio bydd Nel yn ei hoffi. Yna, toddais y jeli coch a'i roi yn yr oergell. Nesaf, lapiais yr anrheg cyn mynd i nôl Nel o'r Cylch Meithrin.

Ar ôl swper, roedd hi'n amser gwely. Diolch byth!

Rydw i'n disgwyl ymlaen at yfory

Pwy ysgrifennodd y testun?

Beth ddigwyddodd yn ystod y dydd?

Sut mae'r brawddegau'n dechrau?

Beth sy'n mynd i ddigwydd yfory?

Y broses o ysgrifennu testun …

Darllen model

↓

Trafod a meddwl am y cynnwys

↓

Cynllunio

↓

Ysgrifennu ar y cyd

↓

Ysgrifennu annibynnol

Dyddiadur Wendi Wlanog

enwau

ansoddeiriau

berfenwau

berfau

Mae hi’n amser “ysgrifennu ar y cyd”?

Mae mynegi ein hunain drwy ieithoedd yn allweddol i gyfathrebu.

Cymraeg/Saesneg

Cam Cynnydd 1	Cam Cynnydd 2	Cam Cynnydd 3	Cam Cynnydd 4	Cam Cynnydd 5
Rwy'n dechrau deall y gellir ysgrifennu at wahanol ddibenion ac ar gyfer gwahanol gynulleidfaoedd. Rwy'n gallu cyfrannu at ysgrifennu ar y cyd ar gyfer gwahanol gynulleidfaoedd a dibenion.	Rwy'n gallu siarad er mwyn cynllunio ysgrifennu at wahanol ddibenion ac ar gyfer gwahanol gynulleidfaoedd. Rwy'n gallu trefnu fy ngwaith ysgrifennu i ddilyn yn rhesymegol. Rwy'n gallu ysgrifennu gan ddefnyddio geirfa sy'n gynyddol ddychmygus, amrywiol a manwl gywir.	Rwy'n gallu defnyddio iaith idiomatig gyfarwydd a chywair priodol wrth gyfathrebu.	Rwy'n gallu dewis iaith idiomatig a chywair priodol wrth gyfathrebu er mwyn cyfoethogi fy mynegiant.	Rwy'n gallu defnyddio iaith idiomatig soffistigedig a chywair priodol mewn ystod o gyd-destunau.

Cynllun Gwers

Blwyddyn:	**Maes Dysgu a Phrofiad**:	**Nod y wers**:
Gwybodaeth flaenorol:	**Geirfa a**	**Gweithgareddau**:
Adnoddau:		

Gwaith grŵp:
Beth oedd cynnwys y wers?

Cynllun Gwers

Blwyddyn:	**Maes Dysgu a Phrofiad**:	**Nod y wers**:
Gwybodaeth flaenorol: **Adnoddau**:	**Geirfa allweddol:** **Ffocws iaith**:	**Gweithgareddau**:

Pethau i'w hystyried wrth gynllunio gwers iaith:

- Beth maen nhw eisoes yn ei wybod?
- Beth ydw i am iddyn nhw ddysgu heddiw?
- Beth fydd fy rôl i yn y wers?
- Beth fydd rôl y cynorthwyydd dosbarth?
- A oes cyfle i ddatbygu sgíl arall? (e.e.rhifedd / digidol / corfforol / cymdeithasol?)
- Pa ddull o addysgu sy'n mynd i fod yr un mwyaf effeithiol?
- Beth yw diddordebau'r disgyblion? Beth fydd yn apelio?
- A oes modd defnyddio'r gofod allanol?
- A oes rhaid defnyddio papur a phensil?
- Sut byddaf i'n gwybod fod y disgyblion wedi deall ac wedi dysgu?
- Beth sy'n mynd i ddigwydd yn y wers nesaf?

Rwy'n dechrau dod yn ymwybodol o sut mae prif lythrennau ac atalnodau llawn yn pennu ffiniau brawddegau.				
Rwy'n gallu rhannu syniadau a theimladau a mynegi'r hyn yr wyf yn ei hoffi ac nad wyf yn ei hoffi. Rwy'n gallu disgrifio gwrthrychau a digwyddiadau, gan adeiladu ac ymestyn fy ngeirfa.	Rwy'n gallu esbonio gwybodaeth a rhannu syniadau, barn a theimladau gan ddefnyddio geirfa berthnasol.	Rwy'n gallu rhyngweithio gydag eraill, siarad ac ysgrifennu am fy meddyliau, teimladau a barn, gan ddangos empathi a pharch.	Rwy'n gallu rhannu fy meddyliau, teimladau a barn gydag eraill, gan ddefnyddio ystod o dechnegau at wahanol ddibenion gan ddangos empathi a pharch.	Rwy'n gallu cyfathrebu fy meddyliau, teimladau a barn mewn cyd-destunau heriol a dadleuol gan ddangos empathi a pharch.
Rwy'n dechrau deall y gellir ysgrifennu at wahanol ddibenion ac ar gyfer gwahanol gynulleidfaoedd. Rwy'n gallu cyfrannu at ysgrifennu ar y cyd ar gyfer gwahanol gynulleidfaoedd a dibenion.	Rwy'n gallu siarad er mwyn cynllunio ysgrifennu at wahanol ddibenion ac ar gyfer gwahanol gynulleidfaoedd. Rwy'n gallu trefnu fy ngwaith ysgrifennu i ddilyn yn rhesymegol. Rwy'n gallu ysgrifennu gan ddefnyddio geirfa sy'n gynyddol ddychmygus, amrywiol a manwl gywir.	Rwy'n gallu defnyddio iaith idiomatig gyfarwydd a chywair priodol wrth gyfathrebu.	Rwy'n gallu dewis iaith idiomatig a chywair priodol wrth gyfathrebu er mwyn cyfoethogi fy mynegiant.	Rwy'n gallu defnyddio iaith idiomatig soffistigedig a chywair priodol mewn ystod o gyd-destunau.

Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant
University of Wales Trinity Saint David
Yr Athrofa Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales
www.athrofa.cymru

Cam Cynnydd 2

	Rwy'n gallu sillafu geiriau aml eu defnydd yn gywir. Rwy'n gallu defnyddio'r hyn rwy'n ei wybod am sain a phatrwm llythrennau i gefnogi fy sillafu.	Rwy'n gallu rhoi ymgais ar sillafu geiriau anoddach mewn ffordd resymol gan ddefnyddio ystod o strategaethau.		
Rwy'n gallu cyfrannu at ysgrifennu ar y cyd ar gyfer gwahanol gynulleidfaoedd a dibenion. Rwy'n dechrau cyfathrebu gan ddefnyddio testun, delwedd, sain, animeiddiad a fideo.	Rwy'n gallu siarad yn fy newis iaith er mwyn cynllunio ysgrifennu at wahanol ddibenion ac ar gyfer gwahanol gynulleidfaoedd.	Rwy'n gallu cynllunio ac ysgrifennu at wahanol ddibenion ac ar gyfer gwahanol gynulleidfaoedd. Rwy'n gallu trefnu fy ngwaith ysgrifennu i ddilyn yn rhesymegol.		
Rwy'n dechrau mynegi fy nheimladau.	Rwy'n gallu rhannu syniadau a mynegi barn a theimladau gan ddefnyddio geirfa berthnasol. Rwy'n gallu disgrifio digwyddiadau, gan adeiladu ac ymestyn fy ngeirfa.	Rwy'n gallu rhyngweithio gydag eraill, siarad ac ysgrifennu am fy meddyliau, teimladau a barn, gan ddangos empathi a pharch.	Rwy'n gallu rhannu fy meddyliau, teimladau a barn gydag eraill, gan ddefnyddio ystod o dechnegau i wahanol ddibenion gan ddangos empathi a pharch.	Rwy'n gallu cyfathrebu fy meddyliau, teimladau a barn mewn cyd-destunau heriol a dadleuol gan ddangos empathi a pharch.

Ar ôl y wers, fe fydd athro da yn ystyried sut aeth pethau ….

- Beth ddysgodd y disgyblion heddiw?
- Sut ymateb gawsoch chi gan y disgyblion?
- Sut oeddwn i’n gwybod bod y disgyblion wedi deall ac wedi dysgu?
- Beth roedd fy rôl i yn y wers?
- Beth roedd rôl y cynorthwyydd dosbarth?
- Oedd fy newis o ddull(iau) addysgu yr un / y rhai mwyaf effeithiol ar gyfer y wers hon?
- Beth baswn i'n newid?
- Beth sy’n mynd i ddigwydd yn y wers / y gwersi nesaf?

There is an emphasis on planning, being clear about the purposes and out-comes of lessons (both by teachers and students), having expectations or targets of what the impact should be, and **then continually evaluating the impact** of the teacher on the learner.

John Hattie (Tud. 39, *Visible Learning for Teachers*)

D I O L C H